

Ügyszám: NAIH/2018/3607/2/V

[...] részére

Tisztelt [...]!

Levelében a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságtól (a továbbiakban: Hatóság) a GDPR¹ és a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény (a továbbiakban: Postatv.) előírásainak alkalmazásáról, valamint a GDPR szerinti tájékoztatási kötelezettsége kapcsán kért tájékoztatást.

A Hatóságnak a GDPR szerint és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. §-a² szerint sem feladata, hogy adatkezelési kérdésekben konzultációt folytasson. Ilyen tevékenység folytatása jelentősen meg is haladná a Hatóság erőforrásait. Az adatkezelés valamennyi ismerve az adatkezelőnél áll rendelkezésre, ezért elsősorban ő képes annak megítélésére, hogy a jogszabályi megfelelés érdekében milyen intézkedések lehetnek szükségesek; a Hatóság nem veheti át az adatkezelő e tekintetben fennálló felelősségét. Ezzel összhangban a GDPR is azt írja elő a Hatóság egyik feladatául, hogy felhívja az adatkezelők (adattfeldolgozók) figyelmét a rendelet szerinti kötelezettségeikre, és kérésre tájékoztatást nyújtson az érintettnek az őt megillető jogok gyakorlásával kapcsolatban.³

A fentiekre és a beadványában foglaltakra tekintettel a Hatóság az alábbiakra hívja fel a szíves figyelmét.

1. A GDPR szerinti korlátozott tárolhatóság elve⁴ a személyes adatok kezelését az

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: GDPR): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>

² Infotv. 38. § (2) bekezdés: A Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése.

(3) A Hatóság a (2) bekezdés szerinti feladatkörében az e törvényben meghatározottak szerint

a) bejelentés alapján vizsgálatot folytat;

b) hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást folytathat;

c) hivatalból titokfelügyeleti hatósági eljárást folytathat;

d) a közérdekű adatokkal és a közérdekből nyilvános adatokkal kapcsolatos jogsértéssel összefüggésben bírósághoz fordulhat;

e) a más által indított perbe beavatkozhat.

³ A GDPR 57. cikk (1) bekezdés d) és e) pontja alapján „Az e rendeletben meghatározott egyéb feladatok sérelme nélkül, a felügyeleti hatóság a saját területén ellátja a következő feladatokat

d) felhívja az adatkezelők és az adattfeldolgozók figyelmét az e rendelet szerinti kötelezettségeikre;

e) kérésre tájékoztatást ad bármely érintettnek az e rendelet alapján őt megillető jogok gyakorlásával kapcsolatban, és e célból adott esetben együttműködik más tagállamok felügyeleti hatóságaival;”

⁴ GDPR 5. cikk (1) bekezdés e) pont: A személyes adatok tárolásának olyan formában kell történnie, amely az érintettek azonosítását csak a személyes adatok kezelése céljainak eléréséhez szükséges ideig teszi lehetővé; a személyes adatok ennél hosszabb ideig történő tárolására csak akkor kerülhet sor, amennyiben a személyes adatok kezelésére a 89. cikk (1) bekezdésének megfelelően közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy

adatkezelés céljának eléréséhez szükséges ideig teszi lehetővé. Főszabályként az adatkezelőnek kell mérlegelnie, hogy az adatkezelési cél eléréséhez mennyi ideig szükséges kezelnie a személyes adatokat, azonban vannak olyan esetek, amikor a jogalkotó ezt a mérlegelést elvégzi az adatkezelő helyett. Ez azt jelenti, hogy a jogalkotó bizonyos jogviszonyok vonatkozásában jogszabályi szinten határozza meg a jogviszonnyal összefüggő adatkezelés maximális időtartamát, tehát a személyes adatok kezelésének jogalapja – a Postatv. rendelkezéseit meghaladóan, végső soron – a GDPR 6. cikk (1) bekezdés c), illetve e) pontja:⁵ hiszen a postai szolgáltató a Postatv. vonatkozó rendelkezései alapján nem csak jogosult, hanem köteles is ezen adatok kezelésére az ott meghatározott időtartamban.

A Postatv. szerint a postai szolgáltatás teljesítésével kapcsolatos vagy a szolgáltatás teljesítése során a postai szolgáltató tudomására jutott adatok kezelésének időtartama a postai küldemény feladását követő naptári év vége. Ettől két esetben enged eltérést a Postatv., mégpedig, ha maga a Postatv. vagy a felhasználó rendelkezik másképp.⁶ Ebből az következik, hogy a postai szolgáltatóknak a Postatv.-ben meghatározott időtartamig kell kezelniük a postai szolgáltatás nyújtása során tudomásukra jutott személyes adatokat, ezt követően kerülhet sor a személyes adatok törlésére vagy anonimizálására.⁷

Azon kérdésével kapcsolatban, miszerint a Postatv.-nek az adatkezelés időtartamára vonatkozó rendelkezése felülírja-e az adattkarékosság elvét,⁸ a Hatóság megjegyzi, hogy az adattkarékosság elvét mindig azzal összhangban kell értelmezni, hogy van-e olyan nemzeti jogszabály, ami a konkrét adatkörre nézve adatkezelési jogalapot biztosít.

2. Az adatkezelőnek a GDPR 14. cikke szerinti tájékoztatást kell nyújtania azon esetekben, amikor nem az érintettől szerezte meg a személyes adatait. A GDPR 14. cikk (2) bekezdés f) pontja szerint – ha a személyes adatot az érintettel való kapcsolattartás céljára használják, legalább az érintettel való első kapcsolatfelvétel alkalmával⁹ – az adatkezelő tájékoztatja az érintettet többek között a személyes adatai forrásáról. Ezen kötelezettség azonban nem áll fenn annyiban, – és abban a mértékben – ha az érintett már rendelkezik azon információkkal,¹⁰ amelyekről őt az adatkezelőnek tájékoztatnia kellene a GDPR 14. cikke alapján.

statisztikai célból kerül majd sor, az e rendeletben az érintettek jogainak és szabadságainak védelme érdekében előírt megfelelő technikai és szervezési intézkedések végrehajtására is figyelemmel („korlátozott tárolhatóság”).

⁵ GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) és e) pont: A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;

e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges.

⁶ Postatörvény 54. § (2) bekezdés b) pont: Az (1) bekezdés szerinti adatkezelés időtartama: e törvény vagy a felhasználó eltérő rendelkezése hiányában a postai küldemény feladását követő naptári év vége.

⁷ GDPR (26) preambulumbekkezdés: [...] Az adatvédelem elveit ennek megfelelően az anonim információkra nem kell alkalmazni, nevezetesen olyan információkra, amelyek nem azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkoznak, valamint az olyan személyes adatokra, amelyeket olyan módon anonimizáltak, amelyek következtében az érintett nem vagy többé nem azonosítható. Ez a rendelet ezért nem vonatkozik az ilyen anonim információk kezelésére, a statisztikai vagy kutatási célú adatkezelést is ideértve.

⁸ GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pont: A személyes adatok: az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell, hogy legyenek, és a szükségesre kell korlátozódniuk („adattkarékosság”).

⁹ GDPR 14. cikk (3) bekezdés b) pont

¹⁰ GDPR 14. cikk (5) bekezdés a) pont: Az (1)-(4) bekezdést nem kell alkalmazni, ha és amilyen mértékben az érintett már rendelkezik az információkkal.

Amennyiben tehát a [cég] a küldemény kézbesítését megelőzően e-mailben vagy SMS-ben tájékoztatja a címzetteket a kézbesítés várható idejéről, úgy tájékoztatnia kell a címzetteket arról, hogy mi volt a személyes adataik forrása, azaz ki a küldemény feladója. Azokban az esetekben, amikor például a címzett a feladótól megrendelt egy terméket, amelyet a [cég] kézbesít a számára, és a feladó a megrendelés során tájékoztatta a címzettet arról, hogy a kézbesítéshez a [cég] szolgáltatását veszi igénybe, úgy a címzettnek már rendelkeznie kell azzal az információval, hogy a feladó továbbította a nevét és cím adatát a [cég] számára – abból a célból, hogy teljesítse a feladó és a címzett között létrejött szerződést – így a [cég] – választása szerint – mellőzheti a kézbesítésről tájékoztató SMS-ből vagy e-mail üzenetből a feladó személyéről mint a személyes adatok forrásáról való tájékoztatást.

Abban az esetben, ha a kézbesítés várható idejéről a [cég] nem küld külön tájékoztatást a címzettek részére, hanem enélkül kézbesíti a küldeményt vagy annak megkísérléséről értesítést hagy a címzettnek, úgy – mivel a címzett a küldemény vagy értesítés átvételével egyidejűleg értesül a feladó személyéről – a GDPR 14. cikk (5) bekezdése alapján nem szükséges tájékoztatnia az címzetteket a személyes adataik forrásáról.

3. A [cégek] nem kell engedélyt kérnie a feladóktól, hogy ők a címzettek személyes adatainak forrásaként megnevezésre kerülhessenek, mivel ekkor az adattovábbítás jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja,¹¹ nem pedig a feladó hozzájárulása.

Könyvelt küldemények esetén az adatkezelés jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének c) pontja, mivel a Postatv. 40. § (2) bekezdése¹² szerint a könyvelt postai küldeményen a feladó feltüntetése kötelező. Mindezekről a [cégek] nem szükséges előzetesen tájékoztatnia a feladókat a GDPR 14. cikk (5) bekezdés c) pontja alapján, mivel az adat megszerzését, illetve közlését az adatkezelőre alkalmazandó tagállami jog kifejezetten előírja.

4. A Postatv. úgy rendelkezik, hogy a postai szolgáltató a szolgáltatás teljesítése során tudomására jutott adatot mással nem közölhet. A Postatv. kivételként nevesíti a fenti tilalom alól a feladót, a címzettet és a Postatv. által meghatározott egyéb szervezeteket,¹³ tehát a címzettek és a feladók korlátozás nélkül megismerhetik egymás személyét, azonban ezek az információk harmadik személy számára nem adhatók ki.

5. A GDPR szabályainak értelmezéséhez hasznos segítséget jelentenek az Adatvédelmi Irányelv 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport iránymutatásai, amelyek elérhetők – jórészt magyarul is – a Hatóság honlapjáról (<https://www.naih.hu/29-es-munkacsoport-iranymutatasai.html>).

Feltehetőleg érdemes áttekinteni az Európai Bizottság felkészítő anyagait is ezeken a hivatkozási

¹¹ GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pont: A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül: az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges.

¹² Postatv. 40. § (2) bekezdés: A postai küldeményen feladóként azt a személyt vagy gazdálkodó szervezetet lehet feltüntetni, akivel a postai szolgáltatási szerződés létrejött, könyvelt postai küldemény esetén - kivéve, ha az a feladó jelzése alapján pályázatot vagy versenytárgyalási ajánlatot tartalmaz - a feladó feltüntetése kötelező.

¹³ Postatv. 55. § (2) bekezdés c) pont: A postai szolgáltató a postai szolgáltatása keretében a szolgáltatás teljesítése során tudomására jutott adatot - a feladó, a címzett (illetve az egyéb jogosult átvevő), valamint a (6) bekezdésben említett szervezetek kivételével - mással nem közölhet;

címeiken: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-386_hu.htm és
https://ec.europa.eu/commission/priorities/justice-and-fundamental-rights/data-protection/2018-reform-eu-data-protection-rules_hu#library.

A GDPR-hoz kapcsolódóan a Hatóság honlapján megtalálhatók az e tárgyban született egyedi ügyben nyújtott állásfoglalásaink is, amelyek ezen a hivatkozási címen érhetők el: <https://www.naih.hu/az-adatvedelmi-reformmal-kapcsolatos-allasfoglalasok.html>.

Mindezekén túl a Hatóság felhívja szíves figyelmét, hogy – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – a jelen tájékoztatás sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik.

A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak címzettjét, illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Budapest, 2018. szeptember 19.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár